

Kje so vzroki za zavožen grunt in kako jih poiskati?

»Vsak problem lahko odpravimo šele tedaj, ko odpravimo tudi njegov vzrok. Če ostanejo vzroki nedotaknjeni, zagotovo ostane tak tudi problem in vse njegove posledice. Čas bi že bil, da bi pri nas vendarle začeli razlikovati med vzrokom in posledico, kar vsaj v ekonomski teoriji in praksi igra zelo pomembno vlogo.

Seveda o tem ni mogoče prebrati v marksističnih in kardeljanskih učbenikih, ki so še vedno na

naših fakultetah in v glavah večine tamkajšnjih profesorjev. To pa je bržkone eden glavnih razlogov za sedanje nezavidljive (katastrofalne) razmere v gospodarstvu. Zato naj bo avtorju oproščeno, da bo spet moril z zahodnjaško ekonomsko teorijo. Vendar je to treba storiti, saj bo potem marsikaj postalo precej bolj jasno.

Postopek za ugotavljanje »vzroka« in »posledice« je silno enostaven, saj ne zahteva nobenih zapletenih naprav in sredstev (denimo računalnika in programov). Potrebna je trezna in spočita glava, v kateri je treba uporabiti le neznamenit del njene poglavitne vsebine (možganov) in začeti z njo logično razmišljati. Da ne bo nesporazuma, tujka »logika« pomeni: zdravo, dosledno mišljenje in razsojanje.

K temu pripomore še list papirja in svinčnik in prav nič drugega. List papirja z vzdolžno črto razdelimo na dva dela, na vrhu levega napišemo »POSLEDICE«, na desni del pa »VZROKI«, potegnemo še črto pod tema besedama in list začnemo polniti.

Z opisovanjem posledic se verjetno ni treba posebej truditi, saj so povsod okrog nas, z nekaterimi čedalje bolj neugodnimi se pri nas ubadajo že desetletja, pa so še kar tu. Za kratek opis posledic je treba poiskati le nekaj (tri do največ pet) najbolj pomembnih oz. ključnih besed.

Če je napisanih več besed, kaže med njimi podčrtati najbolj pomembne. Vendar se je treba iskanja vzroka za posamezno posledico lotiti šele po tem, ko so opredeljene vse posledice, ki naj bi jih preučili. Oboje hkrati namreč ni dobro početi, ker bi to pomenilo mešanje hrušk in jabolk.

Glede ugotavljanja vzrokov pa je stvar bolj zapletena, saj mnogi pri nas mešajo in zamenjujejo »vzroke« in »posledice«. To se najbolje vidi takrat, ko predlagajo rešitve za odstranjevanje »posledic«, na odstranjevanje njihovih »vzrokov« pa niti ne pomislijo.

V kolikor se namreč ne bomo znebili »vzrokov«, se bomo v nedogled otepali tudi s »posledicami« (seveda gre tu za negativne posledice, druge pa naj kar ostanejo, ko bi le bile - pa jih največkrat ni). Ko pridemo do namišljenega »vzroka« to seveda še ni dovolj, treba je iti še dlje in poiskati njegov »vzrok«. Če ga najdemo (vzroka »vzroka« pa, seveda, ni), to potemtakem pomeni, da smo prej namesto na »vzrok« naleteli na »posledico«.

Pravi »vzrok« najdemo šele takrat, ko v svoji glavi ne moremo najti nobene druge možnosti več. Verjetno ni treba razlagati, da je »posledica« zadnji dogodek ali splet dogodkov, »vzrok« pa je edino lahko dogodek ali splet dogodkov pred tem. Če bi v časovnem pogledu ubrali drugo smer, to ne bi bila več analiza (razčlenjevanja), ampak prej vedeževanje (ugibanje prihodnosti), saj je treba za morebitno planiranje prihodnosti uporabiti druge metode.

Čeprav so za mnoge to zelo jasna in dobro znana dejstva, jih je bilo iz previdnosti vendarle treba napisati, ker je pri nas marsikaj pošteno zmešano. Nenazadnje je s pojasnilom najbolj preproste metode za človekovo razumno ravnanje tudi jasno dokazano, da pri reševanju katerihkoli problemov ni mogoče gledati samo naprej – v prihodnost. To navadno počnejo tisti, ki jim preteklost ni po godu in zato s tem želijo preusmeriti pozornost kritičnih opazovalcev.

Tako ravnanje pa izhaja iz preizkušene metode nekaterih bančnih roparjev, ki z ukradenim denarjem v žepih skočijo na cesto in začnejo vpiti:«Primate lopova!» Ob tem seveda gledajo nekam daleč stran od sebe in morda še pokažejo z roko. Nauk tega primera je potemtakem jasen: če je nekdo preveč zaverovan le v prihodnost, kaže dobro pogledati, kaj hoče v svoji preteklosti s tem prikriti.

Na podlagi navedenega potemtakem »vzrok« predstavlja dogodek ali splet dogodkov, ki so povzročili končni dogodek ali splet dogodkov oz. posledico. Iz tega sledi logična ugotovitev, da če hočemo odpraviti nek problem (negativne posledice), moramo poiskati njihov pravi vzrok, in ga odpraviti.

Postopek za ugotavljanje pravih vzrokov nekega problema je torej dejansko zelo preprost. Vendar ga mnogi najbolj pristojni pri nas nočejo uporabiti, ker očitno nočejo odpraviti pravih vzrokov naših pglavitnih problemov. Če temu morda ni tako, potem seveda velja ugotovitev, da pač nočejo logično razmišljati, kar pa prejšnje trditve ne spremeni.

Nekaj vsakdanjih primerov. Da bo ta postopek še bolj jasen, ga kaže prikazati še na nekaterih primerih, ki so dokaj pogosti. Npr. povodenj. Ko se zgodi, se začne z odpravljanjem »posledic«. Novi mostovi, nove fasade itd. Z njimi pa ne odpravimo »vzroka« za te »posledice.«

Vzrok bi lahko odpravili, če bi najprej nagnali tiste, ki že desetletja tako mačehovsko ravnaajo z našim okoljem in ga uničujejo. Eden od temeljnih vzrokov za takšne poplave so namreč goloseki, kamnolomi in nespametna gradnja gozdnih cest in vlak ter urejanje hudournikov.

Med drugim taki nerazumni posegi v naravo povzročijo, da meteorna voda ob velikih neurjih kar naenkrat pridrvi v dolino in jo poplavi, včasih pa je tekla počasi čez tisoče korenin in koreninic, ter v nešteto potočkih in potokih, kar jo je upočasnilo in jo sproti preusmerjalo v zemljo. Pristojni pri nas seveda vse to zelo dobro vedo in jim nisem povedal prav nič novega, delajo pa vendarle drugače, kot bi morali.

Vendar do teh ugotovitev ni mogoče priti samo na gozdarski fakulteti, ampak tudi zgolj z logičnim razmišljanjem, ko si osveščen človek ogleduje sedanja razdejanja v okolju.

Ali pa »zavožen grunt«, naj ga uporabim za pojasnilo omenjene metode. Če se malo lepše izrazimo, potem besedi »propadajoča kmetija« gotovo pomenita eno od možnih »posledic« nerazumnega ravnanja. Če bi jo začeli odpravljati z dobro utečenimi (balkanskimi) metodami, bi to, seveda, pomenilo, da bi vanjo začeli metati na kupe denarja, kmetija pa bi gotovo ostala takšna kot je, ali pa še slabša.

V kolikor pa bi se začeli ubadati z »vzrokom« te »posledice«, pa bi gotovo prišli med drugim tudi do »starega gospodarja, ki ta mlademu ne pusti niti dihati«. Rešitev je torej na dlani: ker je pravi »vzrok« za propadajočo kmetijo »stari gospodar«, mu je pač treba dati »preužitek in ga posaditi za zapeček«. Težava je le v tem, da ima ta mož še vse v svojih rokah in o čem takim noče niti slišati.

Seveda je mogoče z isto metodo in logičnim razmišljanjem rešiti tudi to težavo, kar pa je že druga zgodba. Kljub temu pa smo s tem rešili najmanj polovico problema »propadajoče kmetije«, saj smo prišli do njegovega pravega »vzroka«. Sedaj torej vemo, kaj je treba storiti.

Potrebno je uporabiti še manjkajoči del, to pa je »hoteti«. Gre torej za vprašanje, če to hočemo storiti, pri čemer se pri nas večina stvari potem ustavi. Morda je sedaj že postalo jasno, zakaj so bili nekateri s takim bogokletnim (logičnim) razmišljanjem za prejšnjo in zdajšnjo oblastniško garnituro »trn v peti«. Če pa je nekdo s podobnimi razmišljanji napolnil še celo knjigo, si je z njo zagotovo izkopal tudi svoj prezgodnji grob.

Naštevanje primerov naj sklenemo še z najbolj vsakdanjim, da kot »posledico« lahko opredelimo tudi »hud glavobol«. Po povsem enakem postopku se potemtakem lahko gremo tudi zdravnika, saj bomo z logičnim razmišljanjem gotovo prišli do njegovega vzroka. Vendar tega primera nisem omenil zaradi običajnih vzrokov glavobola, temveč zaradi hudega glavobola, ki ga bo nekaterim povzročilo pričujoče pisanje.

Naj jim bo torej prej omenjena metoda v pomoč, da bodo lahko za tak glavobol poiskali tudi prave »vzroke«. Vendar tole pisanje zagotovo ni »vzrok« njihovega sedanjega glavobola, ampak prej »posledica« nečesa, kar je skrito v kratici OPS.

Ta pa glede na njihovega glavobola lahko pomeni tudi »Odpravljanje Privilegijev Socializma«. Zato morajo iti tako prizadeti s svojim razmišljanjem še bolj nazaj v preteklost, kar med drugim pomeni, da morajo vendarle začeti gledati tudi nazaj in ne samo naprej.

Če jim to povemo še s kratico OPS, bi v tem primeru lahko pomenila »Ozrite Prijatelji Se« ali (Ozrite Partijci Se) in si oglejte razdejanje, ki ste ga povzročili s svojo neodgovornostjo in nestrokovnostjo. Vendar s tem že začenjam prehitevati logični razplet nekega dogodka in bom zato končal.

Iz povedanega je moč razbrati, da lahko človek samo s svojo glavo in tistim, kar je v njej, pride do rešitve kateregakoli problema zgolj s pomočjo logičnega razmišljanja. Tako pride do povsem novih miselnih vzorcev, ki potem usmerjajo tudi njegovo nadaljnje zavestno ravnanje.

Tej dejavnosti se z drugimi besedami reče »razmišljati s svojo glavo«, kar je bilo svoje čase pri nas strogo prepovedano, mnogi pa tega tudi nočejo početi. Veliko raje uporabljajo že izdelane miselne vzorce, ki jih brez svojega razmišljanja in lastne presoje lahko vzamejo povsod. Temu pa se z drugimi besedami reče »razmišljati s tujo glavo«, naša sedanja država in politične stranke pa srčno upajo, da bi tako počeli vsi v Sloveniji.

Seveda pri tem mislijo, da naj bi razmišljali samo z njihovo glavo. Kdor pri nas na veliko kupuje in bere časopise, nezavedno (ali pa povsem zavestno in namerno), počne prav to. In še na koncu:

«Stari«, seveda ni mišljeno le glede let, temveč zaradi njihovih zastarelih nazorov, ki so jih tako ali drugače pridobili kot odkriti in preverjeni podporniki, zagovorniki in priskledniki prejšnjega enopartijskega režima.«

mag Janez Šček univ.dipl. oec

Kdo je torej zavozil grunt?

{comments on}